

PRACTICAL SHEET

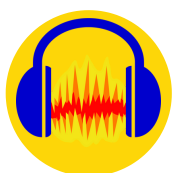
KAWULI CI YEN FAIDATƏ

KAREWA KƏRƏNGTƏBE TANDODƏ NOTƏ NGƏWU AU RAZUWWA NGƏWU MƏRADƏZENYI. NGO SHAWARI KƏLA FUTU AWO KƏRƏNGTABE TANDONZƏYE NƏM KƏSKENZƏYEN AWOVA BUTU BƏR FAIDATƏMIN LAN.

AWOWA ARAKƏ MURADƏNƏMIN MA:

- Kompiuta (laptop au desktop)
- Makrifon (makrifon tiyi kompiutanəm yen ishində waniye faidajin)
- Software kowo gota`a be
- Na laa kalla ba'a kowo gotəgəro
- Kawuli do gəmgəgəmiya ra'amma də
- Kam kowonə gotin də (mowonjin maa, burozə jarabsəna)

AUDACITY: KOWO GOTƏGƏ BE

Audacity də shi debe, nzundu kowo goatebe kuru shin sasirtəbe. Shi futu kəta cidazayin dəa futu cidajin dəa so raktə duwan təlin. Audacity be sunandən a wiki ngalwo FAQs nzwəwa kuru futu tədin kəliwoye wa. Kuru raknəm kəranəmin a quick 'getting started' guide UNHCR ye sənandəna banaro dawu dən potə wa kuru katab nya buron banazə software də kəliwoye wa.

Audacity lan faidatə (Kashimo kasarrata)

- Raknəm kompita nəm lan Audacity də saamin na adən (adə shima woku internet muradənəmin wo. Sha samiya, raknəm futu təkin də amgadero flash player lan zuwumin).
-
- Sha ikkəmiya, Audacity də kane kuru kulane raksə microphone nəm də mananəmiya fanjinna ro - 'start monitoring' də ranne kuru tawatkəne na muradətəna rannəma ro walzə (futu waneye microphone suroye au diya yen faidatəmin dən kara).
-
- Waneye futu botən də rattin də nonəmaro waljin (kowo gotə, zuwum duwan letə, ngaworo kalakta, datə) shi Audacity də gadeso də yayi futu cidajin də. Shi korkor kura kimeye də shima butən "kowo gotawo" ye wo, - sha rannə, mana badine kowonəm də gojin.

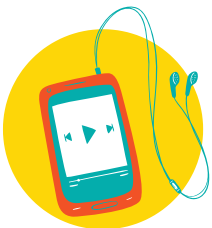

PRACTICAL SHEET

- Sa kowo dā gonēma dān, kowo manajin gojin kowo dā lejin ishin rumminna (au waveform). Futu waveform dā cizēna ro kowodā ye turayin. Shi kashimo dāye fulejin futu na kowo gowata dā karnēm cintā ro au waltēm kota ro - futu tādīn dā kamtā wa, gonēm na gaden Microsoft Word lan gānatāwa samun (isēm softwāre dā limiya, keyboard dā futu sha nāskewan notoye dā samma samunno rummin).
- Shi Audacity dā nya kwalzā fut raamma ro kowo gonēma dā sēwarrāmin kowo yirawa/ kuru shin “menu of effects” shi raknēm faidatāminna ye mbejin, (misallo, futu kowo dā tērayinna, kowo dā fulutinna kuru futu kowo dā gozāyinna so). Shi awoa adā notā dā yim laan taidazā faidawa!
- Kuru raknēm kowo wa gade gotānaso dāye gonēm shiro kudādim (misallo, kaiya suro MP3 yen yayi) “import” dān faidatēm karnēmiya. Shi files dūwudāna dā sha kowo gowata gade tuwudāna ro fuletin. Shi kowo dā kamanzaro zawayinna (kēla screen nāmye dā rummmiya woku fallan), rokko ro manazayin. Kowo gade gade woku fallan kēlanzan cida kēndo dā waneye nyi ro kaziyi ya ro waljin buron, karāngān raknēm woku fallan kowo gade gade kēla tilowan cidanzā limin ndaso buron cidajinno.
- Datāramdān, wande njasānēmi sha gānane diye lenāminna son! Microsoft word lanna, ndaran gānanāminno karnēmin file dā kēla kompiuta nēmbē dān. Audacity dā files dā gānajin , aup format lan. File MP3 be awo gaden raktē kārntinna kēndo ro, “export” dān faidatā dā mbu nyiro.

Wande dare ro jenēmi. Shi software adāma dā deye, kārma sha saye kuru jarabne wune. Kāji awoa kadda raktē kartinne dā fanāmin. Waltēne shi online guide dā wune koronēm laa mbeji wa.

KATABBA 5 KAWULI CIYE KĀNDOYE MBEJI

1. Kawuli jami dāye kēlanzan sawudāna dā shima ngēlawo kuru rokko ro tādīnne. Suro bula kadda yen, rumin jami kadda na gade gaden kawuli kaanza kēlzayin.
2. Wande kasudāwa ro riyināmi – kawuli koworo gota dā dawun dān kaiya wa kuru biske makarrewa mbeji (radio lan jami buladāye dā awoa gulzayin dā kārne, kuru jamiwa kore ayi fal sandiya kurnozāwu ro). Nduma kowo kuttu fantā wazāna kuru ‘kawuli’ fal sambiso.
3. Kawuli nēm dā gonēmaro waljiya, jami laa mane kārnzā ruyi. Jami dāa kore ayi fal suro awo kārnzānaye dān asuza ro kore, adāye sukkā futu asuzayin dā nonāmin kuru futu ndusoye asuzāna wa so. Shawu laa mbeji wa, waltēne kowo dā gowone shawu dā tēluwo ro.

PRACTICAL SHEET

4. Kufu jamiye kærtama ye konta (au dunowatə) də jamiwa sukkə kəla dən gabshifita kuru nyiro jawawu kalaksayin kəla jawawu kərnzanabe dən. Jami bulaye də sandima woku sandiro kawuli də kərnttaye sakkə kuru sandoye jami gade bulaye dero kawuli də tarza.

5. Kawuli də kufu jamibe gade gadewoso sandin kalkallo tədən – tawatkəne ngəliwa, junsuwa gade gade samma kawuli sandin kalkal sandiro gumtə. Kalma karnəmin dero hangal gənane kuru kawuli təlam fallan kənjo də wane adə də kaziyi suwudin nanka dero.

SAMBI KAWULI RUWATAN FAIDATIN?

Yim laan poton au kawuli ruwata faidatə də shima ngəlajinno (kawuli kakkadin, tiyi awoa laa yen ruwotə, sign board lan yayi, gade gabsəna wa). Shawari adə də kəla kulashi futu kawuli kəndoye sandəna tədəna yen - ilmu jamibe də ro hangal gənatə.

Kawuli gade kəla kawuli ruwata ye tando ro, martəne adə wune factsheet on making communication more inclusive.